

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Wijzer van de conjunctuurklok

17 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring via een opgaande conjunctuur:
 In een opgaande conjunctuur zal een werkgever niet direct personeel aannemen omdat hij moet investeren in de (bedrijfsspecifieke) kennis van het personeel / wil aanzien of de stijging van de vraag aanhoudt / eerst uit een voorraad verkoopt / een tijdelijke stijging van de productie opvangt met het bestaande personeel of uitzendkrachten, waardoor een opgaande conjunctuur niet meteen leidt tot een afname van de werkloosheid.

of

Een voorbeeld van een juiste verklaring via een neergaande conjunctuur:
 Bij een tegenvallende conjunctuur zal een werkgever niet direct personeel ontslaan omdat hij geïnvesteerd heeft in de kennis van zijn personeel / wil aanzien of de daling van de vraag aanhoudt / niet meteen personeel kan ontslaan in verband met ontslagbescherming, waardoor een neergaande conjunctuur niet meteen leidt tot een toename van de werkloosheid.

18 maximumscore 1

gedaald

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

De indicator 'werkloosheid' staat in het eerste kwadrant (rechtsboven), wat betekent: de werkloosheidsontwikkeling bevindt zich in een hoogconjunctuur. Dat betekent een daling van de werkloosheid.

19 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- Het bbp steeg in het vierde kwartaal ten opzichte van het derde kwartaal: $0,3\% + 0,2\% = 0,5\%$ 1
- De stijging in het derde kwartaal ten opzichte van het tweede kwartaal was $0,3\% + 0,1\% = 0,4\%$
 $1,005 \times 1,004 = 1,009 \rightarrow 0,9\%$ stijging 1

Opmerking

Voor $0,5\% + 0,4\%$ wordt het tweede scorepunt ook toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Het bbp stijgt al twee kwartalen. Dat betekent dat om de productie nog verder te laten groeien de productiecapaciteit uitgebreid moet worden / bedrijven genoeg vermogen kunnen opbouwen om investeringen te doen (en dus komt de indicator in het kwadrant rechtsboven).
- De uitvoer stijgt al twee kwartalen. Dat betekent dat er een toenemende vraag naar producten komt vanuit het buitenland. Om deze vraag aan te kunnen zal de productiecapaciteit uitgebreid moeten worden (en dus komt de indicator in het kwadrant rechtsboven).

21 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste onderbouwing is:

- (Er is sprake van hoogconjunctuur, maar) het consumentenvertrouwen is al gedaald. Daaruit valt af te leiden dat het gaat om het einde van een hoogconjunctuur. Het is te verwachten dat de vraag zal gaan dalen 1
- waardoor (de productie zal dalen en) bedrijven minder winst kunnen maken en aandelen minder aantrekkelijk worden / in koers dalen 1